

امتحانات متمرکز تکلیفی نیمسال اول ۹۹-۱۳۹۸

رشته فقه ۹۷

مهر مدرسه

ساعت برگزاری: ۱۰ صبح | نمره: ۱۳ | مدت پانگول: ۶۰ دقیقه

شماره یا نام مصحح اول	نمره به عدد	نمره به حروف
شماره یا نام مصحح دوم	نمره به عدد	نمره به حروف

کد امتحان:	۳۹۸۱/۰۲
تاریخ آزمون:	۱۳۹۸/۱۰/۲۲
عنوان:	فقه ۴
کتاب:	دروس تمهیدیه فی الفقه الاستدلالی
محدوده:	جلد دوم: بیع (ص ۱۰۶-۱۱)
حذفیات:	ندارد

نام و نام خانوادگی: نام پدر: کد طلایی: مدرسه علی: شهرستان: استان:

/

۱- کدام یک از گزینه‌های زیر بر این که مبدء خيار حیوان از زمان عقد است، دلالت دارد؟ ج ۲، ص ۴۸، پ ۵

- الف. لزوم اجتماع سببین علی مسبب واحد لو كان البدایة هی التفرق
- ب. استصحاب عدم ارتفاع الخيار بانقضائه ثلاثة من جین العقد
- ج. ظاهر صحیحة «و صاحب الحيوان بالخيار ثلاثة أيام»
- د. استصحاب عدم حدوث الخيار قبل إنقضاء المجلس

۲- نظریه شرط ضمنی در فرع «من اِشتری إعتماًداً علی رؤیة سابقة أو علی وصف بدون رؤیة ثم وجده علی خلاف ذلك» چه حق یا حقوقی را برای مشتری ثابت می‌کند؟ ج ۲، ص ۶۳، پ ۳

/

- الف. الفسخ و الأرش دون الإبدال
- ب. الفسخ دون الأرش أو الإبدال
- ج. الأرش أو الإبدال دون الفسخ
- د. الفسخ و الأرش أو الإبدال

/

۳- کدام یک از احکام بیع سلف با استناد به نظریه شرط ضمنی قابل اثبات است؟ ج ۲، ص ۸۳، پ آخر ۲

- الف. تخییر مشتری بین الصبر و أخذ رأس ماله لو تعذر تسليم المبیع
- ب. اعتبار امکان الدفع فی الوقت أو المكان المقرین
- ج. اعتبار قبض الثمن قبل التفرق
- د. عدم لزوم تعیین مکان الدفع

۴- از دیدگاه مصنف سبب انصراف ادعا شده در عبارت «انصراف اطلاق النهی عن اللعب بالنرد و الشطرنج إلى الحالة المتعارفة و هی حالة ثبوت الرهن» چیست؟ آیا سبب مذکور می‌تواند موجب انصراف اطلاق شود؟ ج ۲، ص ۱۰۲، پ ۶

/

- الف. کثرت استعمال - خیر
- ب. کثرت استعمال - بله
- ج. غلبه وجود - خیر
- د. غلبه وجود - بله

/

۵- استدلال قائلین به اعتبار ماضی بودن صیغه عقد بیع، و رد مصنف بر ایشان را بیان کنید. ج ۲، ص ۱۶، پ ۴

جواب: استدلال: فعل ماضی در انشاء و ایجاد تملیک صراحت دارد؛ بر خلاف فعل مضارع که شبیه به وعده دادن است و یا فعل امر که بیانگر درخواست مشتری از بیع است، که کالایی را به او بفروشد و در این دو قسم انشاء عقد به صراحت فهمیده نمی‌شود. (۱ نمره)

رد استدلال: ملاک صدق عنوان بیع، عرف است و عرف در موارد استعمال مضارع و امر نیز، عنوان بیع را صادق می‌داند لذا پس از صدق عرفی بیع، مشمول اطلاق أدله شرعی امضا و تأیید بیع می‌شود. (۱ نمره)

۶- با دقت در این نکته که فقها تا قبل از محقق ثانی به عدم مفید بودن معاطات برای ملکیت فتوا داده‌اند، امکان یا عدم امکان تمسک به سیره متشرعه و سیره عقلا برای اثبات ترتب آثار ملکیت لازم بر معاطات را بررسی کنید. ج ۲، ص ۲۱، پ ۱

/

جواب: در حجیت سیره متشرعه اتصال آن به زمان معصوم علیه السلام معتبر است و با توجه به نکته مذکور در سوال اتصال آن به زمان معصوم علیه السلام محل تردید است و لذا نمی‌توان به آن برای اثبات مفید بودن معاطات برای ملکیت لازم تمسک کرد. (۱ نمره)

اما در تحقق سیره عقلاء مجالی برای تشکیک وجود ندارد و با توجه به عدم ردع شارع از آن می‌توان به آن برای اثبات مفید بودن معاطات برای ملکیت لازم تمسک کرد. (۱ نمره)

۷- وجه ضعف دلالت روایت «لایجوز بیع ما لیس یملک و قد وجب الشراء من البایع علی ما یملک» بر اعتبار ملکیت در عوضین، از دیدگاه

مصنّف چیست؟ ج ۲، ص ۳۸، پ ۷

۲

جواب: زیرا روایت مذکور ناظر به این است که اگر کسی مال شخص دیگری را بفروشد، بیعش نافذ نیست (۱ نمره) در حالی که مقصود از مملوک بودن عوضین این است که بیع عوضین تا زمانی که تحت ملکیت در نیامده باشند - مثل ماهی دریا قبل از صید و پرنده در آسمان قبل از گرفتن آن - جایز نیست. (۱ نمره) [نیازی به ذکر مثال نیست].

۸- با توجه به این که روایت «من شرط لإمرأته شرطاً فلیف لها به، فإن المسلمین عند شروطهم إلا شرطاً حراماً أو حلاً حراماً» مربوط به عقد نکاح است، از چه طریقی می توان برای اثبات وجوب وفای به شرط در عقد بیع به آن تمسک کرد؟ (دو طریقی ذکر شود) ج ۲، ص

۵۴، پ ۴

جواب: عدم قول به فصل: با توجه به این که فقهاء در حکم وفای شرط در ضمن عقد بین عقد نکاح و عقد بیع قائل به تفصیل نشده اند، از اثبات وجوب وفای به شرط در عقد نکاح، وجوب آن در عقد بیع نیز ثابت می شود. (۱ نمره)

تمسک به تعلیل: در ذیل روایت وجوب وفای شرط با جمله «فإن المسلمین عند شروطهم» تعلیل شده است و با توجه به این که علت باعث تعمیم حکم می شود، وجوب وفای به شرط در عقد بیع نیز ثابت می شود. (۱ نمره)

۹- آیا با استناد به آیه «وَإِنْ تَبْتِغُوا فَلَکُمْ رُؤُسُ أَمْوَالِکُمْ لَا تَظْلِمُونَ وَ لَا تُظْلَمُونَ» بقره: ۲۷۹ می توان لزوم رد مال حاصل از راه ربا برای کسی

که نسبت به حکم یا موضوع ربا جاهل بوده و بعد از آگاهی توبه کرده را ثابت کرد؟ چرا؟ ج ۲، ص ۷۵، پ ۲

۱/۵

جواب: خیر، زیرا این آیه بر لزوم بازگرداندن ربا در مواردی که گیرنده تعمداً نسبت به اخذ آن اقدام کرده است، ظهور دارد (۰/۷۵ نمره) و لااقل می توان گفت که حمل آیه مذکور بر حالت تعمد، امکان پذیر است. لذا با استناد به آن، لزوم بازگرداندن ربا برای کسی که نسبت به حکم یا موضوع ربا جاهل بوده و بعد از آگاهی توبه کرده ثابت نمی شود. (۰/۷۵ نمره)

۱۰- کیفیت دلالت صحیحه «ان ثمن الکلب و المغنیة سحت» بر حرمت غناء و استماع آن را تقریر کنید. ج ۲، ص ۸۹، پ ۳ و ص ۹۲، پ ۳

۱/۵

جواب: حرمت غناء: سحت و حرام بودن درآمد حاصل از غناء بر حرمت غناء دلالت دارد، زیرا اگر این فعل حلال بود، وجهی برای حرمت درآمد

حاصل از آن وجود نداشت. (۰/۷۵ نمره)

حرمت استماع غناء: حرام بودن درآمد حاصل از غناء، بر حرام بودن بودن منافعی آن - مانند استماع غناء - دلالت دارد، زیرا اگر این منافعی - مانند استماع - حلال بود، برای سحت و حرمت درآمد حاصل از غناء وجهی وجود نداشت. (۰/۷۵ نمره)

« سامانه پیام کوتاه ۰۰۰۰۱۷۱۷۲۱۴۴۲۱ معاونت آموزش آماده دریافت پیشنهادات و انتقادات پیرامون سؤالات امتحانی می باشد.»

« در صورت ارسال پیام کوتاه، ذکر کد امتحان و شماره سؤال به صورت دقیق جهت امکان بررسی و جوابگویی ضروری می باشد.»